

İçindekiler

Armadillo'nun Şarkısı/' <i>Bolivya</i>	8
El Bizarrön Şeytana Pabucunu Nasıl Ters Giydirdi <i>IKüba</i>	11
Hoşça Kalın <i>M</i> <i>Haiti</i>	17
Ayı Prens/' <i>Meksika</i>	19
Çingene <i>Kraiçe/Meksika</i>	25
Düş Gördüren Ağaç/' <i>Brezilya</i>	29
Gülen <i>T</i> <i>zvşzn/Meksika</i>	35
Kelebeğin <i>Kanatlan/Kolombiya</i>	37
Kuşlarla Konuşan Küçük Çocuk/ <i>Afo</i> w.....	43
Sihirli Top/ <i>Arjantin</i>	47
Yarım Piliç/ <i>Porto Riko</i>	53
Yasak <i>Odu/Meksika</i>	59
Başkalarına Yardım Etmenin Dayanılmaz <i>Hoş\uçx/Surinam</i>	63
Bay Jaguar ve Küçük KokarcaAM^.....	67
Clemencia ve <i>Jose/Meksika</i>	71

Çekirge Amca'nın <i>Falcılığı./Nikaragua</i>	75
Denizkızı ve Yoksul <i>Balıkçı/Şili</i>	79
Yılan ve Aşığı/ <i>Şili</i>	87
Devin <i>Sim/Meksika</i>	95
Geceler Denizden Nasıl Geldi <i>VBrezilya</i>	99
Kibirli Prenses/ <i>Porto Riko</i>	103
Müzik Yeryüzüne Nasıl Geldi <i>I/Aztek</i>	105
Denizler Neden Ağlar?/ <i>Brezilya</i>	109
Söz Dinlemeyen <i>Oğpl/Maya</i>	117
Brezilya'dan Maymun <i>Öyküleri/Brezilya</i>	123
Kızıl Göğün Oğlu/ <i>Kuzey Amerika</i>	141
Keselifarenin Ateşi Çalması/' <i>Kuzey Amerika</i>	147
Bela Aramak/ <i>Kuzey Amerika</i>	149
Eşekarısı ile <i>SiYnsmcla/Kuzey Amerika</i>	153
Işık/ <i>Kuzey Amerika</i>	157
Yıldız Koca/ <i>Kuzey Amerika</i>	163
Keselifare, Kaplumbağa ve Kurtlar// <i>Kuzey Amerika</i>	169
Uzun Bir Av Hikâyesi/ <i>Kuzey Amerika</i>	177
Suyun Üzerinde Yürüyen Köpek/ <i>Kuzey Amerika</i>	181
Eğitimli Alabalık/ <i>Kuzey Amerika</i>	183

Aya Yolculuk/ <i>Kuzey Amerika</i>	187
Ayaklarından Utanan Kuş / <i>Kuzey Amerika</i>	189
Çocuk ve <i>Fişeği Kuzey Amerika</i>	193
Keselifarenin İkilemi/ <i>Kuzey Amerika</i>	197
Annancy ve Tatlı Patates <i>Yığnları/Kuzey Amerika</i>	201
Bilgece Sözler/ <i>Kuzey Amerika</i>	203
İnsanlar Neden Çalışmak Zorunda?/ <i>Kuzey Amerika</i>	207
Tío Conejo ve Kasırğa/ <i>Kuzey Amerika</i>	209
Kır Kurdu Beyaz Adamı <i>Aldatıyor/Kuzey Amerika</i>	213
"Fatih"-Koca <i>ohn/Kuzey Amerika</i>	217
Kurnaz Çocuk/ <i>Kuzey Amerika</i>	223
Jean Sotte ve <i>Bilmece/Kuzey Amerika</i>	227
Katil <i>Sivrisinekler/Kuzey Amerika</i>	233
Gezgin Satıcı ile Hancı/ <i>Kuzey Amerika</i>	237
Fabiano ile Reyes/ <i>Kuzey Amerika</i>	239
Kara <i>Kurbağası/Kuzey Amerika</i>	247
<i>Çilekler/Kuzey Amerika</i>	249
Perili Ev/ <i>Kuzey Amerika</i>	253
Geyik Avcısı ile Akdarı <i>Güzeli/ Tetua Kızılderili Kabilesi</i>	257
Dünyanın Sonu/ <i>Amerikan Beyaz Nehir Siu Kabilesi</i>	261

Armadillo'nun Şarkısı

Bir zamanlar, dünyada her şeyden çok müziği seven bir armadillo - *Güney Amerika'da yaşayan kertenkele benzeri bir hayvan-* varmış. Her yağmurdan sonra kurbağalarla dolu göle gider, en güzel sesleriyle birbirlerine şarkı söyleyen o yeşil kurbağaları dinlermiş. Gö-lün kıyısına kadar yaklaşır, kurbağaların bir yapraktan ötekine sıçrayarak dans etmelerini, yüzmelerini izler, çıkardıkları o güzel seslere kulak kabartmış. Ne dediklerini anlamasa da, konuşur gibi şarkı söylemelerine bayılır. Her seferinde de "Aahhh..." diye hayıflanır, "Keşke ben de şarkı söyleyebilsem."

Oysa kurbağalar, kendilerini dinleyen, şarkı söyleyebilmek için yanıp tutuşan bu acayip hayvanla alay eder, bir yandan oynarlarken bir yandan da "Aptallaşma! Armadillolar şarkı söyleyemezler," derlermiş.

Günün birinde, armadillonun bulunduğu yere bir cırcır böceği ailesi taşınmış. Başlamışlar ötmeye. Armadillo bu kez de onların çıkardıkları sesleri dinlemeye başlamış. Buldukları yere iyice yaklaşıyor, sabah akşam onları dinliyormuş: Cırcır... Cırcır...

Gene "Aahhh..." diye hayıflanıyormuş, "Keşke ben de şarkı söyleyebilsem."

Cırcır böcekleri, kendilerini dinleyen, şarkı söyleyebilmek için yanıp tutuşan bu acayip hayvanla alay eder, bir yandan öterlerken bir yandan da "Aptallaşma! Armadillolar şarkı söyleyemezler..." derlermiş. Ama dillerini anlayamayan armadillo onları hayran hayran dinlemeyi sürdürüyormuş.

Günün birinde, içinde kanaryalar olan bir kafes taşıyan bir adam görmüş. Kanaryalar öyle güzel ötüyorlarmış ki, kurbağalar ile cırcır böceklerinin söyledikleri şarkıların sözü bile olmazmış. Armadillo adamın peşine takılmış. Adamın uzun bacaklarıyla attığı adımlara yetişebilmek için neredeyse koşuyor, bir yandan da kanaryaları dinliyormuş. "Aahhh..." diye hayıflanmış gene, "Keşke ben de şarkı söyleyebilsem..." Kafesteki kanaryalar gülüşmüşler; "Aptallaşma..." demişler, "Armadillolar şarkı söyleyemezler ki..."

Adamın peşinden koşarcasına giden armadillo bir süre sonra adamın izini yitirmiş; yorgunluktan, oralarda yaşayan bir büyücünün evinin kapısında yığılıp kalmış. Kendine gelip de nerede olduğunu anlayınca, gidip büyücüden yardım istemeye karar vermiş.

Yavaş yavaş, evinin önünde oturan büyücünün yanına gitmiş; "Büyücülerin en büyüğü!" demiş, "Kurbağalar, cırcır böcekleri, kanaryalar gibi şarkı söylemek istiyorum; şu yaşamda istediğim başka hiçbir şey yok..."

O güne kadar şarkı söyleyebilen bir armadillo görmeyen, duymayan büyücü gülmüş; ama bakmış ki önünde duran bu küçük hayvan ciddi; eğilmiş ona, şunları söylemiş: "Küçük armadillo! Senin şarkı söylemeni sağlayabilirim; ama bedeli senin için çok pahalı olur: Ölürsün..."

"Yani..." demiş armadillo, "Ölecek olursam şarkı söyleyebilirim öyle mi?"

"Evet!"

"Tamam! Şuracıkta öleyim hemen... Şarkı söyleyebilmek için yapamacağım hiçbir şey yok..."

Başlamışlar tartışmaya, sorunu enine boyuna gözden geçirmeye. Büyücü, böyle güzel bir armadillonun ölmesine razı değilmiş; ama bu küçük

yaratık ısrar edip duruyormuş. Sonunda armadilloyu öldüren büyücü, hayvanın kabuğundan çok güzel bir çalgı yapmış, kentteki en iyi müzisyene vermiş.

Müzisyen, zaman zaman kurbağaların yaşadıkları gölün kıyısına gider, çalgısını çalarmış. O zaman kurbağaların gözleri faltaşı gibi açılır, hep bir ağızdan "Aaa... Aaa..." diye bağışırlarmış, "Armadillo şarkı söylemeyi öğrenmiş!"

Müzisyen, kimi zaman da cırcır böceklerinin buldukları yere gider, çalgısını orada çalarmış. O zaman da cırcır böcekleri hayretle gözlerini iri iri açarlar, "Aaa... Aaa..." diye cırcırlarlarmış, "Armadillo şarkı söylemeyi öğrenmiş!"

Müzisyen, arada sırada da evinde bir kafes dolusu kanarya bulunan, kendisi de müzisyen olan arkadaşına gider, birlikte çalarlarmış. Onları dinleyen kanaryalar kanatlarını çırpar, "Aaa... Aaa..." diye ötüşürlermiş, "Armadillo şarkı söylemeyi öğrenmiş!"

işte böyle, sonunda armadillo şarkı söylemeyi öğrenmiş; sadece öğrenmekle de kalmamış, o ülkedeki en güzel ses de olmuş. Ama dünyadaki birçok iyi müzisyen gibi, sanat uğruna o da canından vazgeçmek zorunda kalmış.

Çeviri: Tunç Tayanç

El Bizarrön Şeytana Pabucunu Nasıl Ters Giydirdi?

Ta eskilerde yaşamış, iş aramak bahanesiyle durmadan o köy senin bu köy benim gezen El Bizarrön diye bir adam vardı. Kararsız, kıpırdağın biriydi adam. Burada dolaşır, olmaz, orada gezer, yine olmazdı. Ama bir şey kesindi ki, buralardan çok oralarda dolanır dururdu El Bizarrön.

Bir gün, ne idüğü belirsiz birileri bu El Bizarrön'un kulağına şeytanın bir hizmetkâra ihtiyacı olduğu sözünü fısıldayıverdi. *'Pues ten cuidadoK* diye uyarıda bulunmayı da ihmal etmediler. (Üzerine basarak "Dikkatli ol ha!" demekti bu.) Şeytan hâlihazırda iki hizmetkârının canına, hem de hiç acımadan kıymıştı. Ne de olsa şeytandı, sağı solu belli olmazdı. Hizmetindeki herkes şu ya da bu şekilde ölüp cehennemi boyluyordu. Doğrusu bu ya, tekrar düşününce, akıl kârı iş değildi şeytanın hizmetine girmek.

Ama fikir El Bizarrön'un zihnini kemirmeye başlamıştı bir kez. "Bakın, yola çıktım bile. Şeytandan mı korkacakmışım? Hah ha!"

Çok geçmeden şeytanın kapısına dayanan açığız El Bizarrön tak tak çaldı kapıyı.

Kapıyı kim açsa beğenirsiniz: hazretin ta kendisi.

"Gücü kuvveti yerinde bir adama ihtiyacınız var mı?" diye sordu adam.

"Bir değil, altı adama ihtiyacım var," diye karşılık verdi şeytan. "Yanında beş kişi daha olmadığına emin misin? Neyse, tamam, gir bakalım."

Açılan kapıdan içeri yürüdü El Bizarrön. Şeytan, adamı kalacağı odaya götürdü. "Uzun yoldan gelmişsin, şimdi bir güzel dinlen de kendine gel," dedi. "Yarın başlarsın çalışmaya."

Kendini yatağa bırakan adam az sonra çok gürültülü horultularla sarayın o köşesini sarsmaya başladı.

Ertesi gün şeytan El Bizarrön'u ilk iş, su almaya gönderdi.

El Bizarrön da "Bana kazma kürek ver," dedi.

Şeytan ses etmeden istediklerini verdi adama.

El Bizarrön hemen nehre koştu ve kıyıda bir çukur açmaya koyuldu. Sonra da çukurdan şeytanın evine kadar bir su yolu açmak istiyordu. Altı adamın ancak yapacağı işi tek başına yaptı El Bizarrön. Ya da, iyisi mi... üç adam diyelim.

Saat on biri vurduğunda şeytan yeni hizmetkârını kontrol etmeye geldi. "Ben senden su istedim, kuyu değil," diye bağırdı. "Bu yaptığının sebebini çabuk açıkla."

"Efendim, kuyudan evinize kadar uzanan bir kanal açacağım. Böylece durmadan su almak için nehre gelmeye gerek kalmayacak. Su ayağınıza gelecek," diye açıkladı El Bizarrön.

Şeytan gözlerini kısıp şöyle bir düşündü. Bu insan kazabiliyor. Kazdığı çukur da koca bir dirgen boyunda. (Şeytan dirgenin ne olduğunu biliyordu.) Bu adam, ayrıca, *düşünebiliyor*. İşte bu hoşuna gitmemişi şeytanın. Canı sıkın, kısıp gözlerini de yanına alarak, evine döndü şeytan.

Birkaç gün geçtikten sonra şeytan adamdan bir kucak odun toplayıp getirmesini istedi. El Bizarrön ise "Bana bir parça ip ver," dedi. "Uzunca olsun."

Şeytan şöyle bir ters baktıysa da, ses etmeden istediğini verdi adama.

El Bizarrön ipi yüklenip dağa doğru yola çıktı. Dağda işe koyulup ipi ağaçların -yani bütün ormanın- çevresine doladı. Şeytanın verdiği ip de ipti hani, bütün ağaçların gövdelerini sarmaya yetmişti. El Bizarrön or-

manı o kadar uzun süre katetti, yürüdü, dolaştı ki, ayaklarına kara sular inerken pabuçlarının ökçeleri eridi, eridi, bir milimetre kalınlığına indi (hatta buna kalınlık değil de incelik desek, daha doğru olur). Neyse, saat on bir dedi ve şeytan damladı; bakalım El Bizarrön neler yapmıştı? Aa, o da ne! Bu insan denen yaratık yakasının etrafına fular bağlar gibi bütün dağın çevresine ip dolamamış mı?

Şeytan doğal olarak "Ne yaptın böyle?" diye sordu.

El Bizarrön yanıtladı: "Ağaçlarla kaplı dağı bir güzel sarıp sarmaladım; böylece ihtiyacınız olan bütün odunları bir defada evinize getirebileceğim."

"Bu da amma barbarmış," diye düşündü şeytan. Vur dedikçe öldüren adama hemen eve dönmesini emretti. "Dağı eve getirmeden ama," diye eklemeyi ihmal etmedi. Ne de olsa, avluda *dağa*. yer yoktu.

Gel zaman git zaman, sahilde bir demir çubuk fırlatma yarışması açıldı. Şeytan "Hah!" dedi, "Bu güçlü adamı şu yarışmaya bir sokayım bakayım. Bu kadar güçlü kuvvetli olduğuna göre, herhalde bana bir ödül getirir." Ve iki omzuna koca bir demir çubuk atan El Bizarrön'u kıyıya götürdü.

Kumsalda herkes harıl harıl çalışıyor, yarışmaya hazırlanıyordu. Elbette El Bizarrön hariç. O bir güzel yatıp güneşlenmeye başladı, az sonra da uykuya daldı.

Gün, saatlerini birer birer soyup kabuğundan kurtuldu. Yarışma başladı. Sıra bir süre sonra El Bizarrön'a geldi.

Şeytanın dürtmesiyle uyanır uyanmaz bağırmaya başladı adam: "Hemen şu kayıkçıları uyarın, gitsinler buradan. Yoksa bir atışta hepsini batırırım."

Bu elbette imkânsızdı, çünkü zaten böyle bir atış yapmasına izin vermezlerdi. El Bizarrön yarışmadan ihraç edildi. Hayal kırıklığına uğrayan şeytan artık sıkılmaya başlamıştı; bu El Bizarrön denen adamın gücü kuvveti de çok oluyordu artık. Ya o sivri akıllılığı? Bedende öküz, kafada til-

ki... Kabul edilecek, hoş görülecek şey değildi bu. Artık bu insandan kurtulmanın zamanı geldi, diye düşündü şeytan.

İki asık surat gerisin geri şeytanın evine döndüler. Şeytan yapmacık bir nezaketle konuşarak o akşam balkon serinliğinde yatmak istediğini, isterse El Bizarrön'un da balkonun altında yatabileceğim söyledi.

"Olur," diye karşılık verdi adam, bunda kötü bir niyet aramadan.

Şeytan iki koskocaman kaya parçası saklamıştı balkona; bunları gecenin bir vakti El Bizarrön'un üzerine atmayı planlıyordu.

Gecenin ilerlemesiyle şeytan ve insan, biri balkona biri balkonun aTuna olmak üzere, yattılar. Ama El Bizarrön şeytanın her zamankinden daha cüsseli görüldüğünü fark etmişti. Hiç de iyiye işaret değildi bu. Hımm? Şeytan fark etmeden yerini değiştirip yatağını iyice bir uzağa çekti bizimki. Ve bekledi.

Gece geç vakit paldır küldür düşen taşların gürültüsüyle uyandı El Bizarrön. "Ah!" diye bağırды, bir sinek mi ısırды beni?"

Haliyle şeytan da şöyle düşündü: Pes doğrusu! Üstüne iki koca taş düşüyor, adam kalkıp sinek ısırды, diyor. Gözleri büyüdü hazretin. Afallamıştı. Bu hiç hoşuna gitmedi.

Bakalım ne yapıyor, diyerek aşağı indi. O sırada El Bizarrön yatağını çoktan balkonun altına çekmiş, oturuyordu. Tek bir yerinde bir çizikçik dahi yoktu. Yatağın yanında ise parçalanmış taşlar vardı.

Şeytanın geldiğini görünce şöyle bir doğrulan adam "Aa!" diye hayret içinde konuştu. "Ben de sinek sanmıştım, bu taşlar da nereden gelmiş acaba?"

Gördüğü manzara karşısında şeytanın dişleri takırdadı. Dişlerinin arasından şu kelimeleri güçlkle tısladı: "Arkadaş, bak ne diyeceğim, eğer buradan gitmeyi kabul edersen, sana bir eşek yükü altın gümüş veririm. Ama çok uzağa gideceksin. Sözgelışı Ay'a ya da iyisi mi, daha uzaklara git sen.